Evropski parlament
2024-2029

SPREJETA BESEDILA

P10_TA(2026)0245

Finančne dejavnosti skupine Evropske investicijske banke – letno poročilo za leto 2025

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 7. julija 2026 o finančnih dejavnostih skupine Evropske investicijske banke – letno poročilo za leto 2025 (2025/2213(INI))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju členov 2 in 3 Pogodbe o Evropski uniji,

– ob upoštevanju členov 15, 126, 174, 175, 177, 208, 209, 271, 308 in 309 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) in protokola št. 5 k pogodbama o statutu Evropske investicijske banke (EIB),

– ob upoštevanju členov 41 do 43 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo,

– ob upoštevanju statuta EIB,

– ob upoštevanju operativnega načrta skupine EIB za obdobje 2026–2028, objavljenega 29. januarja 2026, in operativnega načrta skupine EIB za obdobje 2025–2027 z dne 30. januarja 2025,

– ob upoštevanju poročila o dejavnosti skupine EIB za leto 2025 z naslovom „*Powering Europe*“ (Energija za Evropo), objavljenega 29. januarja 2026,

– ob upoštevanju postopkov EIB za potrebno skrbnost na okoljskem, podnebnem in socialnem področju, objavljenih 20. oktobra 2025,

– ob upoštevanju svetovne strateške usmeritve EIB, objavljene 15. oktobra 2025,

– ob upoštevanju raziskave EIB o naložbah za leto 2025 z naslovom „*European Union – Overview*“ (Evropska unija – pregled stanja), objavljene 14. oktobra 2025,

– ob upoštevanju publikacije EIB z naslovom „*Unlocking innovation: Addressing the funding needs of EU technology infrastructures*“ (Sprostitev inovacij: obravnavanje potreb po financiranju tehnološke infrastrukture EU), objavljene 15. septembra 2025,

– ob upoštevanju poročila EIB o ocenjevanju dejavnosti za leto 2022 in delovnega programa za obdobje 2023–2025, objavljenih 3. marca 2023,

– ob upoštevanju politike pritožbenega mehanizma skupine EIB, objavljene 13. novembra 2018,

– ob upoštevanju publikacije EIB z naslovom „*EIB energy lending policy*“ (Posojilna politika EIB na področju energije), objavljene 8. maja 2023,

– ob upoštevanju EIB Group Climate Bank Roadmap 2021-2025 (Načrta skupine EIB za podnebno banko za obdobje 2021–2025), ki ga je svet direktorjev EIB sprejel 11. novembra 2020, Climate Bank Roadmap Phase 2 (druge faze Načrta podnebne banke), ki je bil objavljen 3. oktobra 2025 in EIB climate strategy (Podnebne strategije EIB), ki je bila objavljena 15. novembra 2020,

– ob upoštevanju okoljskih in socialnih standardov EIB z dne 2. februarja 2022,

– ob upoštevanju akcijskega načrta skupine EIB za cenovno dostopna in trajnostna stanovanja,

– ob upoštevanju publikacije EIB z naslovom „*EIB Global – Partnerships, People, Impact*“ (EIB globalno – partnerstva, ljudje, vpliv), objavljene 10. februarja 2023,

– ob upoštevanju strategije skupine EIB za enakost spolov in krepitev ekonomske vloge žensk, objavljene 6. januarja 2017, in akcijskega načrta skupine EIB za enakost spolov III (2026–2030), objavljenega 3. marca 2026,

– ob upoštevanju kodeksa ravnanja za uslužbence skupine EIB, objavljenega 3. februarja 2023,

– ob upoštevanju solidarnostnega svežnja EIB za Ukrajino, ki ga je odbor EIB odobril 4. marca 2022,

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 29. januarja 2025 z naslovom „Kompas za konkurenčnost za EU“ (COM(2025)0030),

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 26. februarja 2025 z naslovom „Dogovor o čisti industriji: skupni načrt za konkurenčnost in razogljičenje“ (COM(2025)0085),

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 26. februarja 2025 z naslovom „Akcijski načrt za cenovno dostopno energijo: Izkoriščanje dejanske vrednosti naše energetske unije za zagotovitev cenovno dostopne, učinkovite in čiste energije za vse Evropejce“ (COM(2025)0079),

– ob upoštevanju poročila Maria Draghija z dne 9. septembra 2024 z naslovom „*The future of European competitiveness*“ (Prihodnost evropske konkurenčnosti),

– ob upoštevanju predloga Komisije z dne 16. julija 2025 za uredbo Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi Evropskega sklada za konkurenčnost (ESK), vključno s posebnim programom za dejavnosti raziskav in inovacij na področju obrambe, razveljavitvi uredb (EU) 2021/522, (EU) 2021/694, (EU) 2021/697, (EU) 2021/783, razveljavitvi določb Uredb (EU) 2021/696, (EU) 2023/588 ter spremembi uredbe (EU) [EDIP] (COM(2025)0555),

– ob upoštevanju tristranskega sporazuma med Komisijo, Evropskim računskim sodiščem in Evropsko investicijsko banko, ki je začel veljati novembra 2021,

– ob upoštevanju člena 55 Poslovnika,

– ob upoštevanju poročila Odbora za proračun (A10-0170/2026),

A. ker EIB navaja, da so njene skupne naložbe v letu 2025 dosegle rekordno raven 100 milijard EUR v primerjavi z 89 milijardami EUR v letu 2024; ker se je stopnja finančnega vzvoda EIB povečala na 290 %, kar EIB daje dodaten manevrski prostor za naložbe in podporo skupnim prednostnim nalogam EU;

B. ker EIB kot tržna finančna institucija, ki temelji na načelih dobrega bančništva, z mobilizacijo zasebnega kapitala prispeva k odpravljanju izkrivljenega delovanja trga in naložbenih vrzeli;

C. ker mora EIB, ki je v celoti v lasti držav članic, prispevati k doseganju ciljev EU, zlasti k razvoju notranjega trga ter krepitvi potenciala EU v smislu ustvarjanja delovnih mest, gospodarske rasti in konkurenčnosti, ter k dvojnemu prehodu; ker ta mandat vključuje tudi spodbujanje politik Unije v tretjih državah;

Splošno

1. pozdravlja strateški časovni načrt EIB za obdobje 2024–2027, katerega cilj je podpreti politične prednostne naloge EU, med drugim mobilizacijo naložb za krepitev evropske gospodarske in industrijske baze, podpiranje inovacij, konkurenčnosti, kritičnih tehnologij, varnosti in obrambe, spodbujanje trajnostne rasti, zelenega in digitalnega prehoda, regionalnega razvoja, sodobne in kritične infrastrukture, vključno s socialno infrastrukturo, kot so stanovanja, izobraževanje in zdravje, ter odpornega in inovativnega kmetijskega sektorja, ter osredotočanje na evropska mala in srednja ter zagonska podjetja ob hkratnem spodbujanju mednarodnih partnerstev in dokončanju unije prihrankov in naložb;

2. poudarja, da se je EIB sčasoma tesno uskladila z evropskimi prednostnimi nalogami; odločno pozdravlja, da se vse več pozornosti

namenja naložbam, s katerimi se krepijo konkurenčnost, industrijska odpornost in varnost Evrope, ter poziva k njihovemu hitremu in učinkovitemu izvajanju; podpira vlogo EIB kot podnebne banke in ugotavlja, da so podnebni ukrepi opredeljeni kot najpomembnejša strateška prednostna naloga skupine EIB v obdobju 2024–2027, saj je za zeleni prehod dodeljenih precej več kot 50 % letnih naložb; poziva, naj se poveča obseg naložb za prednostne naloge, povezane s konkurenčnostjo, zlasti za MSP in zagonska podjetja, pa tudi k širitvi inovativnih evropskih podjetij, saj imajo ključno vlogo pri zmanjšanju zaostanka v konkurenčnosti Evrope; poudarja, da mora EIB ohraniti uravnotežen portfelj, ki vključuje varnost in obrambo, podnebje, konkurenčnost, kohezijo, inovacije, sodelovanje in razvoj;

3. poudarja, da je EIB verodostojen akter na mednarodnih finančnih trgih, kar je razvidno iz njegove bonitetne ocene AAA; poudarja, da je ohranitev te ocene bistvena, da bi lahko zbirala sredstva pod ugodnimi pogoji, in da bi vsako poslabšanje znatno povečalo stroške financiranja; poziva EIB, naj pozorno spremlja vpliv razširjenih obrambnih dejavnosti na svojo bonitetno oceno AAA;

4. poudarja ključno vlogo EIB pri mobilizaciji javnega in zasebnega financiranja za odpravo naložbenih vrzeli in krepitev gospodarske odpornosti Unije v zahtevnem globalnem okolju; opozarja, da so čezmejno usklajevanje, povezovanje kapitalskih trgov in dobro delovanje enotnega trga bistvenega pomena; poziva Komisijo in EIB, naj v celoti izkoristita potencial EIB ter sprostita sredstva, potrebna za zeleni, digitalni in socialni prehod;

5. poudarja, da bi morali ukrepi na ravni EU dopolnjevati naložbe držav članic, ne pa jih izrivati; zato poziva k ustrezni prožnosti v okviru EIB za upravičenost in ocenjevanje, da bi zadostili nacionalnim in regionalnim naložbenim potrebam; opozarja, da bi morale javne razvojne banke in institucije zmanjšati tveganje izvedljivih projektov, pri katerih obstajajo tržne vrzeli, ne da bi nadomestile zasebni kapital; nadalje poudarja, da bi morala EIB imeti osrednjo vlogo pri omogočanju komercialnim in javnim bankam, da vlagajo v evropski obrambni sektor; ugotavlja, da okvir EU za trajnostno financiranje ne določa splošnih omejitev za naložbe v obrambo;

6. pozdravlja poziv k okrepitvi EIB v naslednjem večletnem finančnem okviru, da bi lahko nudila finančno podporo za skupne prednostne naloge EU, zlasti v okviru ESK-InvestEU in sklada Globalna Evropa ter finančnih instrumentov in proračunskih jamstev, ki so se izkazali za zelo učinkovite pri uresničevanju ključnih ciljev politike EU; poudarja, da bi morala EIB mobilizirati zadostno financiranje, zagotoviti likvidnost in povečati ambicije za podporo zasebnim in javnim naložbam prek programa InvestEU; v skladu s svojim vmesnim poročilom o večletnem finančnem okviru za obdobje 2028–2034 poziva k okrepitvi uspešnih programov Unije, kot je InvestEU, ter partnerstvo za naložbe s skupino EIB, da bi se zagotovila najučinkovitejša poraba vsakega eura na ravni Unije;

7. poudarja, da je pomembno okrepiti dopolnjevanje in sinergije med financiranjem EIB in drugimi instrumenti EU, da bi se dosegel čim večji učinek in zagotovile usklajene teritorialne naložbene strategije; poziva EIB in Komisijo, naj razvijeta jasne okvire za usklajevanje, ki bodo olajšali skupno uporabo teh instrumentov na ravni projektov;

8. poziva EIB, naj aktivno podpira nadaljevanje in dokončanje projektov, ki so se začeli v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost, s čimer bi se cilji uresničili tudi po izteku roka; poudarja, da sta lahko financiranje in tehnična pomoč EIB ključna vez, ki bo zagotovila, da bodo imeli projekti, financirani iz mehanizma za okrevanje in odpornost, predvideni gospodarski in socialni učinek;

9. spodbuja EIB, naj še naprej razvija inovativne finančne instrumente za mobilizacijo znatnih zasebnih prihrankov Evrope za produktivne naložbe, zlasti s spodbujanjem institucionalnih vlagateljev k podpiranju tveganega kapitala, da bi prispevala k napredku unije prihrankov in naložb; poudarja, da bi morale naložbe, ki jih podpira EIB, vključevati ocene učinka na konkurenčnost, da bi se s sredstvi Unije učinkovito pospeševale inovacije, produktivnost in širjenje trga v ključnih industrijskih sektorjih;

10. opozarja, da je bila EIB prva izdajateljica zelenih obveznic in je zdaj največja izdajateljica večvalutnih zelenih obveznic; pozdravlja, da je EIB 2. aprila 2025 izdala svojo prvo obveznico podnebne ozaveščenosti, ki je usklajena z uredbo o evropskem standardu zelene obveznice[1]; poudarja, da ima EIB ključno vlogo pri razvoju trga zelenih obveznic in zagotavljanju možnosti financiranja trajnostnim podjetjem;

Spodbujanje inovacij za vodilni položaj na področju tehnologije

11. je zaskrbljen, ker EU tvega izgubo kapitala, talentov in inovacijskih zmogljivosti v primerjavi s hitrejšimi svetovnimi konkurenti in ker še vedno zaostaja pri razvoju ključnih omogočitvenih tehnologij; pozdravlja začetek programa TechEU, ki temelji na uspešni pobudi za evropske tehnološke prvake in s katerim se bodo mobilizirale naložbe v višini do 250 milijard EUR; poziva, naj se v tem programu daje prednost naložbam, ki so sposobne konkurirati na svetovni ravni in prispevati k dolgoročni trajnostni rasti, ter naj se okrepijo evropske dobavne verige in zmanjša strateška odvisnost; poudarja, da je treba povečati naložbe v evropske tehnologije in sektorje, ki so ključni za dolgoročno odpornost, vključno s polprevodniki, vrednostnimi verigami baterij, digitalno suverenostjo in proizvodnjo čistih tehnologij; spodbuja EIB, naj poveča delež financiranja, predvidenega do leta 2027; poziva k uravnoteženi in celoviti

---

[1] Uredba (EU) 2023/2631 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. novembra 2023 o evropskih zelenih obveznicah in neobveznih razkritjih za obveznice, ki se tržijo kot okoljsko trajnostne obveznice, in za obveznice, povezane s trajnostnostjo (UL L, 2023/2631, 30.11.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2631/oj).

razporeditvi sredstev MSP, zagonskim podjetjem in podjetjem v razširitveni fazi v okviru programa TechEU, da bi se konkurenčnost ustrezno podpirala skupaj z drugimi ključnimi cilji; poudarja, da je treba pospešiti uvajanje takih programov, da bi lahko sledili hitrim inovacijam in nastajanju zagonskih podjetij; poziva k povečanju proračuna EIF, namenjenega ekosistemu tveganega kapitala EU;

12. ugotavlja, da je bilo skoraj 60 % financiranja EIB v letu 2025 namenjenih prehodu na nizkoogljično gospodarstvo; poziva EIB, naj izboljša konkurenčnost in gospodarsko varnost, tako da omogoči predvidljiv, vključujoč, pravičen in cenovno dostopen prehod, ne da bi hkrati neupravičeno obremenila industrijo in gospodinjstva; poudarja, da lahko naložbe v podnebje in okolje prispevajo k okrepitvi evropske industrijske baze, produktivnosti in svetovne konkurenčnosti; podpira naložbe v vseh industrijskih vrednostnih verigah, vključno z nizkoogljičnimi tehnologijami, da se omogočijo gospodarsko trajnostne poti do razogljičenja, kjer te naložbe temeljijo na inovacijah in imajo jasen potencial za povečanje konkurenčnosti na trgu ter evropske strateške avtonomije; poziva EIB, naj pri financiranju nizkoogljičnih energetskih projektov, vključno z jedrsko energijo, uporablja tehnološko nevtralna merila za ocenjevanje, kot sta ogljična intenzivnost v življenjskem ciklu in stabilnost omrežja, pri tem pa v celoti spoštuje suvereno pravico vsake države članice, da določi svojo mešanico energetskih virov;

13. opozarja, da čiste tehnologije lahko prispevajo h krepitvi suverenosti in konkurenčnosti EU; pozdravlja, da se je EIB uskladila z okvirom EU za trajnostno financiranje, med drugim z vključevanjem meril taksonomije; poziva k nadaljnjim naložbam, ki imajo jasen in merljiv učinek na zmanjšanje emisij; poudarja, da so potrebne naložbe v prilagajanje podnebnim spremembam in v odpornost nanje; spodbuja naložbe v raziskave in razvoj, pa tudi v inovativne tehnologije za pripravljenost na podnebne spremembe; pozdravlja sporazum med EIB in Evropsko agencijo za okolje (EEA) o poglobitvi sodelovanja na področju biotske raznovrstnosti in podnebnih ukrepov; pričakuje, da bo EIB okrepila svojo tehnično pomoč in svetovalne storitve, zlasti za podporo projektom, ki zagotavljajo cenovno ugoden dostop do energije iz obnovljivih virov, s poudarkom na znižanju cen energije in zagotavljanju zanesljive oskrbe z energijo, tudi za ranljiva gospodinjstva;

14. ugotavlja, da je EIB v letu 2025 zagotovila 16 milijard EUR finančnih sredstev za mala in zagonska podjetja; poudarja, da je izboljšanje dostopa do financiranja, zlasti do tveganega in zasebnega kapitala ter financiranja v razširitveni fazi, ključnega pomena za podporo rasti in internacionalizaciji konkurenčnih evropskih podjetij; poziva, naj se okrepijo prizadevanja za zapolnitev vrzeli v financiranju hitro rastočih podjetij in spodbuja bolj dinamičen in povezan evropski kapitalski trg; meni, da si je treba bolj prizadevati za pridobivanje dodatnih sredstev za MSP in podjetja v razširitveni fazi, da bi se jim omogočila konkurenčnost na svetovnem trgu; poziva EIB, naj poveča

financiranje za MSP po vsej Uniji; spodbuja EIF, naj začne več pobud za podporo zagonskim podjetjem in podjetjem v razširitveni fazi;

15. poziva EIB, naj dodatno poenostavi in pospeši postopke prijave in odobritve, zmanjša upravno breme in okrepi podporo za male upravičence, vključno z lokalnimi in regionalnimi organi, občinami, MSP in zagonskimi podjetji, tako da zagotovi, da bodo osnovni pogoji in zahteve glede poročanja sorazmerni z višino dodeljenih sredstev in/ali velikostjo upravičenca, ne da bi pri tem ogrožala finančne standarde, ter naj finančna sredstva dodeli na podlagi učinkovitosti, ekonomske upravičenosti in merljivega učinka; zlasti poziva, naj se izboljša dostop do financiranja za MSP in zagonska podjetja, med drugim tako, da se poenostavijo merila za upravičenost in postopki v okviru programa InvestEU in EIF, zlasti v manj razvitih in podeželskih regijah, ki jih bo dopolnjevala okrepljena tehnična pomoč; poziva tudi k dodeljevanju sredstev na podlagi učinkovitosti, ekonomske upravičenosti in merljivega učinka ter k sorazmernim naknadnim ocenam, da bi zagotovili učinkovito uporabo virov in privabljanje zasebnih naložb; izraža zaskrbljenost, ker nesorazmerne okoljske in socialne zahteve ter zahteve glede poročanja o upravljanju, naložene upravičencem, odvračajo od ekonomsko izvedljivih projektov in evropska podjetja postavljajo v slabši konkurenčni položaj, ter poziva EIB, naj te zahteve pregleda, da bi zagotovila sorazmernost;

Financiranje energetske varnosti in zanesljive oskrbe s kritičnimi surovinami za industrijsko konkurenčnost

16. poudarja, da industrijska konkurenčnost temelji na predvidljivih in dostopnih cenah energije; opozarja, da energetska nestanovitnost zaradi geopolitičnih izzivov in omejitev dobave ostaja strukturno tveganje za gospodarstvo EU; ugotavlja, da se je EIB leta 2026 osredotočila na krepitev konkurenčnosti in varnosti; poziva EIB, naj podpre projekte energetske infrastrukture, vključno s tistimi, ki se financirajo v okviru instrumenta za povezovanje Evrope, da bi ublažili cene energije za gospodinjstva in podjetja ter povečali oskrbo z energijo;

17. z zadovoljstvom ugotavlja, da je EIB leta 2025 zabeležila 33 milijard EUR financiranja za energetsko varnost Evrope, s čimer je podprla 108 milijard EUR skupnih naložb, vključno z 11 milijardami EUR za obnovljive vire energije v letu 2025; poziva k pragmatičnemu izvajanju podnebne in energetske politike, s katero se bo v skladu s taksonomijo EU in na podlagi merljivih gospodarskih učinkov zagotavljalo financiranje stroškovno učinkovitih rešitev, ki bodo omogočile cenovno dostopno energijo, strateško neodvisnost, zanesljivost sistema in razvoj infrastrukture; opozarja, da je pravičen prehod eden od stebrov podnebnega načrta EIB, in pozdravlja prizadevanja EIB, da bi bil prehod na nizkoogljično gospodarstvo socialno pravičen in trajnosten in pri katerem nihče ne bo zapostavljen;

18. poudarja, da je zanesljiva oskrba s kritičnimi surovinami ključna za zeleni in digitalni prehod, obrambni sektor ter industrijsko bazo EU na splošno; želi spomniti na pomembno vlogo, ki jo ima EIB v evropskem zavezništvu za surovine, in na cilj Unije, da postane bolj avtonomna pri oskrbi s kritičnimi surovinami; poudarja, da je v zvezi s kritičnimi surovinami pomemben pristop krožnega gospodarstva, ki bo temeljil na recikliranju in ponovni uporabi, da bi zmanjšali odvisnost EU od tretjih držav in okrepili njeno strateško avtonomijo; zato poziva EIB, naj več vlaga v sektor kritičnih surovin, da bi povečala odpornost na področju surovin, s posebnim poudarkom na doseganju ciljev akta o kritičnih surovinah[2], in sicer pridobivanja, recikliranja in predelave sekundarnih surovin;

19. poziva, naj se izboljša usklajevanje na ravni EU na področju kritičnih surovin, vključno s tesnejšim sodelovanjem med EIB, izvoznokreditnimi agencijami in drugimi javnimi finančnimi institucijami; ugotavlja, da EU zaostaja za konkurenti, kot so Kanada, Združene države Amerike in Avstralija, ki uporabljajo bolj usklajene in vsevladne pristope financiranja; poudarja, da morajo vsi podprti projekti, povezani s kritičnimi surovinami, izpolnjevati visoke okoljske in socialne standarde; poziva EIB, naj izboljša preglednost pri izbiri in financiranju projektov, ki zajemajo vse faze kritičnih surovin, kot je opredeljeno v aktu o kritičnih surovinah;

Obramba in zunanje delovanje

20. podpira akcijski načrt EIB za krepitev varnostnih in obrambnih zmogljivosti Evrope iz marca 2025; pozdravlja dodatne 4 milijarde EUR novega financiranja, kar predstavlja skoraj 5 % vseh naložb EIB v EU; opozarja na spremembo kratko- in srednjeročnih prednostnih nalog EU, ki je močno obremenila nacionalne proračune na področju naložb v obrambo in varnost; poudarja, da je mandat EIB podpirati cilje Unije, zato bi EIB morala dodatno okrepiti svoje delovanje v teh strateških sektorjih, hkrati pa ohraniti bonitetno oceno AAA; ugotavlja, da je finančna podpora EIB za vojaško mobilnost, strateško infrastrukturo in napredne tehnologije eden od ključnih dejavnikov za spodbujanje povezovanja trgov in krepitev skupnih evropskih interesov; pozdravlja posodobljena merila za upravičenost, ki povečujejo podporo MSP in zagonskim podjetjem s prilagojenimi finančnimi instrumenti, kot so tvegani dolg, kapitalske naložbe in namenske kreditne linije; ugotavlja, da bi se moralo z obrambnimi izdatki zagotavljati strateško skladnost in uravnotežen pristop ter se ne bi smelo ogrožati socialnih in okoljskih izdatkov ali dolgoletnih politik Unije;

---

[2] Uredba (EU) 2024/1252 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. aprila 2024 o vzpostavitvi okvira za zagotavljanje zanesljive in trajnostne oskrbe s kritičnimi surovinami ter spremembi uredb (EU) št. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 in (EU) 2019/1020 (UL L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj).

21. opozarja, da v nekaterih strateških sektorjih v obrambni in varnostni industriji še vedno obstajajo omejitve pri financiranju v okviru EIB; ugotavlja, da kljub odločitvi EIB z dne 21. marca 2025 o razširitvi upravičenosti še vedno obstajajo ovire, ki preprečujejo polno mobilizacijo zasebnega kapitala za podporo evropske varnosti; poziva svet guvernerjev EIB, naj še naprej prilagaja prakse EIB v zvezi s posojili obrambni industriji, kot je navedeno v sklepih Evropskega sveta z dne 6. marca 2025;

22. poudarja, da imata EU in EIB pomembno vlogo pri vzpostavljanju vzajemno koristnih gospodarskih partnerstev s tretjimi državami, ki so ključna za svetovni položaj EU pri spodbujanju na pravilih temelječega večstranskega sistema, trajnostnega razvoja, demokracije, človekovih pravic, pravne države ter krepitve odpornih dobavnih verig in trajnostne infrastrukture; poudarja, da mora EIB sistematično vključevati civilno družbo in lokalne skupnosti v vse faze zasnove, izvajanja in ocenjevanja projektov, da bi zagotovila, da se projekti strategije Global Gateway odzivajo na lokalne potrebe in prinašajo pomembne razvojne rezultate; ugotavlja, da ima EIB Global ključno vlogo pri mobilizaciji naložb v trajnostni razvoj v okviru pobude Global Gateway in da je leta 2025 presegla svoj cilj 100 milijard EUR, s čimer je okrepila gospodarske interese Evrope in dostop do trga v konkurenčnem globalnem okolju;

23. z navdušenjem pozdravlja stalno podporo EIB pri izvajanju in krepitvi operacij javnega in zasebnega sektorja v Ukrajini ter pri podpiranju vseafriške trgovine, infrastrukture in regionalnega povezovanja, da bi se okrepile vezi z Evropo; poudarja, da samo podpora EIB in EU ni dovolj, da bi zadostili finančnim potrebam Ukrajine;

24. je zaskrbljen zaradi hitro naraščajočih ravni dolga in višjih stroškov zadolževanja v gospodarstvih v vzponu in v razvoju, v času, ko so svetovni pretresi vse pogostejši, javni dolg v teh državah pa je dosegel najvišjo raven v zadnjih 55 letih; podarja pomembno vlogo EIB pri zagotavljanju financiranja; pozdravlja vlogo drugih večstranskih institucij pri zmanjševanju nevzdržnih dolgov;

25. znova poziva EIB Global, naj operacije kombiniranega financiranja omeji na področja, na katerih lahko prinesejo dodano vrednost lokalnemu gospodarstvu, ne da bi se pri tem izrinil zasebni kapital, in zagotovi, da se tovrstno financiranje ne bo uporabljalo za bistvene javne storitve, zlasti zdravstvo, izobraževanje in socialno zaščito; opozarja, da bi morali naložbe EIB na tem področju usmerjati cilji razvojne politike EU, zlasti cilj izboljšanja splošnega in cenovno ugodnega dostopa do zdravstvenega varstva, da bi zagotovili boljše rezultate na področju zdravja za vse;

26. poziva države članice, naj spremenijo seznam izključitev EIB, da bi lahko financiranje orožja in streliva zajemalo več kot zgolj tehnologije z dvojno rabo, kar bi prispevalo k razvoju evropske obrambne industrije;

27. poudarja, da bi morala posojila EIB v državah, ki niso članice EU, okrepiti zunanje prednostne naloge EU; poziva EIB, naj v svoj okvir za zunanja posojila državam, ki niso članice EU, kot pomembno merilo vključi učinkovito sodelovanje partnerskih držav pri upravljanju migracij, vključno s ponovnim sprejemom in vračanjem migrantov, ki nimajo zakonite pravice do prebivanja v EU;

Podpora za kohezijo, kmetijstvo in stanovanja

28. ugotavlja, da je bila leta 2025 približno polovica financiranja EIB namenjena podpori naložb v manj razvitih regijah EU, 3 milijarde EUR pa so bile namenjene kmetijstvu in biogospodarstvu; spodbuja EIB, naj poglobi sodelovanje z nacionalnimi razvojnimi bankami in regionalnimi finančnimi institucijami, da bi čim bolj povečali teritorialni učinek financiranja Unije in zmanjšali regionalne naložbene razlike; poziva k uporabi kombiniranega financiranja s kombinacijo kohezijskih skladov EU in instrumentov EIB; poudarja, da je zagotavljanje dostopa do neposrednega financiranja v vseh regijah bistveno za spodbujanje ekonomske konvergence ter gospodarske in teritorialne kohezije in da je to skupaj s krepitvijo prehranske varnosti bistveno za strateško avtonomijo EU; poziva EIB, naj zagotovi predvidljivo in zadostno financiranje za mlade kmete;

29. poziva, naj se ohrani podpora skupine EIB za kmetijstvo in kohezijsko politiko, vključno s širšo uporabo finančnih instrumentov za povečanje učinka nepovratnih sredstev EU in privabljanje zasebnih naložb; poudarja dodano vrednost ustreznega financiranja za skupno tehnično pomoč EIB in Komisije izvajalskim organom, da bi pomagali zagotoviti pravočasno izvajanje in dodatnost naložb, zlasti s krepitvijo upravnih zmogljivosti in razvojem naložbenih struktur; poziva k širši uporabi kombiniranega financiranja, da bi se s kombiniranjem strukturnih in investicijskih skladov EU z drugimi instrumenti osredotočili na manj pokrite in kohezijske regije;

30. pozdravlja prizadevanja skupine EIB pri financiranju projektov socialnih stanovanj po vsej Uniji; poziva EIB, naj glede na vse hujšo stanovanjsko krizo v Evropi okrepi svoje dejavnosti za izboljšanje dostopa do cenovno dostopnih stanovanj; spodbuja EIB, naj pri financiranju stanovanjskih rešitev in zagotavljanju dolgoročnih rešitev za krizo življenjskih stroškov sodeluje z drugimi evropskimi javnimi investicijskimi bankami, lokalnimi javnimi finančnimi institucijami, lokalnimi vladami, zadružnimi podjetji in podjetji za socialna stanovanja ter občinami;

31. pozdravlja prizadevanja EIB pri podpiranju projektov, ki prispevajo k izvajanju evropskega stebra socialnih pravic in ciljev trajnostnega razvoja OZN; poziva EIB, naj pri ocenjevanju projektov bolj upošteva družbene koristi, da bi zagotovila cenovno dostopne in dolgoročne rešitve;

Preglednost in odgovornost

32. opozarja, da so sredstva EIB javna sredstva in bi morala biti vedno predmet javnega nadzora in odgovornosti, zlasti kadar so podprta z jamstvi EU ali proračunskimi sredstvi EU; ponovno poziva, naj se vzpostavi strukturiran medinstitucionalni okvir, s katerim se bodo zagotovili okrepljen parlamentarni nadzor, boljši dostop do informacij in možnost, da Parlament prispeva k strateškim usmeritvam EIB; je seznanjen z napredkom pri indeksu preglednosti neposrednih tujih naložb za leto 2025, vendar poziva k nadaljnjim izboljšavam; poudarja potrebo po fiskalni odgovornosti in učinkoviti uporabi sredstev za zaščito davkoplačevalskega denarja; ugotavlja, da so okrepljeni mehanizmi poročanja bistveni za učinkovit parlamentarni nadzor;

33. poudarja, kako pomembno je, da EIB omogoči sledljivost financiranih projektov; poudarja, da bi morala EIB pravočasno objaviti podrobnejše informacije o svojih projektih, vključno z njihovo utemeljitvijo in ozadjem, pojasnilom, kako so usklajeni s skupnimi prednostnimi nalogami EU, in informacijami o gospodarskih subjektih, ki so dejansko prejemniki sredstev, pri čemer bi morala jasno poudariti, kateri projekti se podpirajo iz proračuna EU; pozdravlja odločitev EIB, sprejeto po preiskavi evropske varuhinje človekovih pravic, da bo začela proaktivno objavljati svoje okoljske in socialne ocene za projekte zunaj EU, ki bi lahko imeli velik učinek na teh področjih;

34. poudarja, da bi bilo treba, kadar je to ustrezno, namesto nepovratnih sredstev uporabiti skrbno zasnovana začasna jamstva, s čimer bi omejili neposredne posledice za proračun in spodbudili privabljanje zasebnega kapitala; opozarja, da jamstva predstavljajo resnično fiskalno tveganje in bi zanje morala veljati ista disciplina kot za neposredne odhodke; poudarja dejstvo, da morajo uporabo jamstev spremljati visoka stopnja preglednosti, demokratični nadzor in ustrezni mehanizmi za oceno tveganja; poudarja, da bi morali zasebni vlagatelji ohraniti glavno izpostavljenost poslovnemu tveganju, posredovanje EIB pa bi moralo ostati omejeno, jasno opredeljeno in začasno ter osredotočeno na tveganja, ki jih zasebni udeleženci na trgu ne morejo prevzeti, in na zmanjšanje tveganja za posamezne projekte; poziva EIB, naj operacije kombiniranega financiranja omeji na področja, na katerih lahko dodajo vrednost lokalnemu gospodarstvu, hkrati pa prepreči izrivanje zasebnega kapitala;

35. poudarja, da so splošni operativni stroški EIB visoki; zato poziva, naj se opredelijo ustrezni ukrepi za zmanjšanje teh stroškov, da bi se povečala stroškovna učinkovitost in ohranila operativna učinkovitost EIB;

36. ugotavlja, da EIB deluje po dvojni ureditvi, v skladu s katero Komisija, Računsko sodišče in Parlament v sklepu o razrešnici glede

proračuna EU posredno nadzorujejo operacije, podprte iz proračuna EU, medtem ko operacije, ki se financirajo iz lastnih sredstev EIB, ki jih vplačajo države članice – takih je več kot tri četrtine operacij EIB – večinoma niso predmet sistematične zunanje revizije in nadzora s strani nacionalnih parlamentov in Evropskega parlamenta; ugotavlja, da ima EIB gosto strukturirano notranjo odgovornost in da njene operacije in računovodski sistem nadzira zunanji revizor; se strinja, da je ta struktura na splošno v skladu z mednarodno prakso; ugotavlja, da je poročanje Evropskemu parlamentu občasno, da se je sodelovanje z evropskim varuhom človekovih pravic spremenilo in da je vloga Računskega sodišča omejena s sedanjimi pravili in izvedbenimi ureditvami; poudarja, da mora EIB sprejeti oprijemljive ukrepe za reševanje te situacije v skladu z dosedanjimi pozivi iz resolucij Parlamenta ter pripravljenostjo za dialog in sodelovanje, ki jo je evropski proračunski organ in organ za podelitev razrešnice že izrazil; poziva EIB, naj v ta proces dejavno vključi nacionalne vrhovne revizijske institucije, da bi zagotovila odgovornost za operacije, ki jih Računsko sodišče trenutno ne pokriva, ter zanesljivo odgovornost in nadzor;

37. je seznanjen z vlogo, ki jo ima revizijski odbor EIB pri notranjem nadzoru; poudarja, da se ne izvaja zunanji bonitetni nadzor, ki bi bil v skladu z mednarodno sprejetimi nadzornimi standardi, razen na področju upravljanja likvidnosti; spodbuja svet guvernerjev EIB, naj glede na velikost, kompleksnost in posebnosti poslovnega modela EIB vzpostavi ustrezno ureditev za skladnost z najvišjimi standardi zunanjega bonitetnega nadzora, pri čemer naj upošteva potrebne prilagoditve, ki izhajajo iz edinstvenega poslovnega modela EIB;

38. je zaskrbljen, ker trenutno poteka preiskava korupcije proti nekdanjemu predsedniku EIB; pričakuje, da bosta Evropsko javno tožilstvo in Evropski urad za boj proti goljufijam temeljito preiskala primer, in pričakuje popolno jasnost v zvezi s tem; opozarja, da bi bilo treba vsako nezakonito ravnanje in zlorabo javnih sredstev strogo kaznovati;

39. poziva k okrepitvi politik EIB na področju človekovih pravic; poudarja, da bi morali ocene okoljskega in socialnega učinka izvajati neodvisni strokovnjaki ter da bi bilo treba uvesti neodvisne mehanizme preverjanja za nadzor notranjega spremljanja in samoporočanja, ki ju izvajajo stranke EIB;

40. je seznanjen, da si EIB po tem, ko je leta 2023 izvedla notranjo anketo, prizadeva izboljšati prakse upravljanja; poziva k nadaljnjemu izvajanju načel EIB o raznolikosti, pravičnosti in vključevanju, vključno s ciljem, da bi do konca leta 2026 vsaj 40 % vodstvenih položajev zasedale ženske;

41. ponovno poziva EIB, naj takoj pregleda delitev dela v upravnem odboru in zlasti zagotovi, da podpredsedniki EIB ne bodo nikoli prevzeli vodilne vloge pri projektih, ki izhajajo iz njihovih matičnih

držav, tudi če upravni odbor zaradi očitnega tveganja za nasprotje interesov prevzame kolektivno odgovornost za svoje odločitve; poudarja, da so institucije EU izdale številna priporočila v zvezi s tem;

42. pozdravlja dejstvo, da je leta 2025 EIB po večkratnih pozivih Parlamenta privolila v začetek pogajanj za sklenitev sporazuma o okrepljenem sodelovanju med Parlamentom in EIB; pozdravlja tudi skupno razumevanje, da bi bilo treba pogajanja zaključiti pravočasno; poudarja, da bo tak sporazum formaliziral in okrepil sodelovanje med Parlamentom in EIB ter tako odražal vzajemno zavezanost tesnejšemu sodelovanju; ugotavlja, da je dodana vrednost takšnih sporazumov razvidna iz izvajanja primerljivih sporazumov, sklenjenih med Parlamentom in drugimi institucijami in organi Unije ali medvladnimi organizacijami;

°

° °

43. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.